

Sundheds- og Ældreministeriet

Enhed: Primær Sundhed, Ældrepolitik og Jura
Sagsbeh.: DEPSHM
Sagsnr.: 1505351
Dok. nr.: 1818239
Dato: 18. november 2015

TALEPAPIR

Det talte ord gælder

[Den 20. november 2015 kl. 14.45, i lokale 1-133, Miljø- og Fødevarerudvalget]

Tale - samråd om regeringens indsats overfor hormonforstyrrende stoffer

Samrådsspørgsmål G (stillet af Pia Olsen Dyhr, SF)

Hvordan vil Venstres såkaldte "grønne realisme" påvirke regeringens prioritering af indsatsen for at afdække sammenhængen mellem hormonforstyrrende stoffer, reduceret fertilitet og andre alvorlige sygdomme?

[Indledning og økonomisk prioritering]

Tak for spørgsmålet – og invitationen til at komme her i dag.

Først og fremmest vil jeg gerne understrege, at et godt og trygt sundhedsvæsen med fokus på bekæmpelse af alvorlige sygdomme er en hovedprioritet for regeringen.

Derfor lægger regeringen op til at løfte sundheds- og ældreområdet med 3,4 mia. kr. i 2016.

Men jeg vil også gerne helt ærligt sige, at når man fører en ansvarlig økonomisk politik, er man nødt til at prioritere.

Man må prioritere, om de midler, vi har til rådighed på sundheds- og ældreområdet skal gå til fx

- bedre kræftbehandling
- en bedre ældrepleje
- bedre behandling af borgere med demens

- bedre behandling af den ældre medicinske patient
- mere ensartet kvalitet i sundhed på tværs af landet

Eller om de – som i det her tilfælde - skal gå til et specifikt forskningscenter til at styrke den internationale forskning i sammenhængen mellem hormonforstyrrende stoffer og fertilitet.

Og der må jeg bare sige, at regeringen på *sundheds- og ældreområdet* har prioriteret det første.

[Regeringens indsats for at afdække sammenhængen mellem hormonforstyrrende stoffer og fertilitet]

Det betyder ikke, at området hormonforstyrrende stoffer ikke er vigtigt for regeringen.

Som Miljø- og Fødeministeren formentlig vil fortælle om lidt, indtager Danmark en førerposition for så vidt angår indsatsen mod hormonforstyrrende stoffer bl.a. i EU-sammenhænge.

Vi er langt fremme på det her i Danmark, og det skal vi fortsat være.

Danmark har siden 2002 har haft en strategi for området, og de to kemikaliehandlingsplaner, der har været på området, og den nuværende kemikalieindsats har fokus på at finde viden, udvikle testmetoder og skærpe den internationale indsats for at få reguleret stoffer med den her type effekter.

Opbygning af viden sker blandt andet i Center for Hormonforstyrrende Stoffer, som ligger på Rigshospitalets Afdeling for Vækst og Reproduktion.

Center for Hormonforstyrrende Stoffer blev oprettet i december 2008, og finansieringen af centret er siden blevet forlænget to gange. Centeret er på nuværende tidspunkt finansieret indtil 2017.

Arbejdet, der foregår på centeret med udvikling af testmetoder, prioriteres højt, fordi det er essentielt for at kunne udpege hvilke stoffer, der er hormonforstyrrende.

Centreret hører under miljø- og fødevareministerens ressort, så det vil jeg lade miljø- og fødevareministeren fortælle om.

På sundhedsområdet afsatte den tidligere regering sammen med SF og Enhedslisten, som I ved, 50 mio. kr. over 4 år til Rigshospitalets Afdeling for Vækst og Reproduktion og Det Internationale Center for Forskning i Hormonforstyrrelser (EDMaRC).

[Fortsat støtte til sammenhængen mellem hormonforstyrrende stoffer og reproduktion mv.]

Det er sandt, at regeringen vil tilbagerulle en del af de penge. Men vi fastholder altså et ret stort beløb til Rigshospitalets Afdeling for Vækst og Reproduktion og Det Internationale Center for Forskning i Hormonforstyrrelser (EDMaRC).

Nemlig 15 mio. kr. (i alt over 2015 og 2016).

Centret forsker i, hvordan genetik, livsstil og miljøfaktorer påvirker alderen for, hvornår man kommer i puberteten og den mandlige frugtbarhed negativt. Og huser nogle af de førende forskere på området.

Rigshospitalets forskning i reproduktionseffekter og forskellige befolkningsgruppers udsættelse for hormonforstyrrende stoffer giver et vigtigt bidrag i forhold til at kunne udvikle internationale testmetoder for at kunne forudsige effekter i mennesker.

Vi skal lige huske på, at 15 mio. kr. er mange penge - specielt på en finanslov, hvor hver eneste krone bliver vendt to gange.

[Forskning i sammenhængen mellem hormonforstyrrende stoffer og reproduktion mv.]

For det andet har Regeringen den 29. oktober i år indgået en aftale med *alle* folketingets partier - altså også SF og Enhedslisten - om udmøntningen af forskningsreserven.

Her blev forskningsordførerne på tværs af partier enige om, at afsætte 15 mio. kr. til sundhed.

Regeringen foreslog faktisk at afsætte 60 mio. kr. til forskning i sundhed og klinisk forskning, herunder netop til *forskning i hormonforstyrrende stoffer*.

Midler til forskning i hormonforstyrrende stoffer vil

- indgå i den almindelige prioritering af offentlige forskningsmidler
- igennem almindelig ansøgning
- og i lige konkurrence med anden forskning

For regeringen er det vigtigt, at midlerne til forskning på det her område, ligesom på alle mulige andre områder, bliver konkurrenceudsatte.

Der er nemlig – heldigvis - flere forskningsinstitutioner i Danmark, hvor man er langt i forskningen af hormonforstyrrende stoffer, fx

- På Københavns Universitets ved Institut for Folkesundhedsvidenskab, afdeling for miljø og sundhed
- Eller på *Dansk Ramazzini Center*, der er et samarbejde mellem de arbejdsmedicinske klinikker i Aalborg, Herning og Aarhus og Sektion for Miljø, Arbejde og Sundhed på Institut for Folkesundhed på Aarhus Universitet.

Her forskes i sammenhænge mellem miljø, arbejde og helbred, og reproduktion er et af seks forskningsområder.

Centeret har blandt andet set på forældres udsættelse for hormonforstyrrende stoffer og risiko for mislykkede graviditeter og mulig betydning af phthalater for kvindelig reproduktion.

Ved at gøre midlerne konkurrenceudsatte, giver vi altså alle forskningsinstitutioner mulighed for at byde ind.

[Anden finansiering af center for hormonforstyrrende stoffer og Rigshospitalets Afdeling for Vækst og Reproduktion]

For det tredje er Center for Hormonforstyrrende Stoffer, som nævnt, allerede finansieret via Folketingets Kemikalieindsats indtil 2017.

Derudover har mit eget ministerium siden 2004 ydet tilskud til overvågning af sædkvaliteten hos unge mænd fra Københavnsområdet.

Overvågningen foretages af Afdeling for Vækst og Reproduktion på Rigshospitalet, og programmet har modtaget mellem 1,5 og

1,7 mio. kr. årligt efter ansøgning til puljen Sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse.

Der er desuden en givet en række bevillinger under Kemikaliehandlingsplan I-II, Kemikalieindsatsen og Fødevareforlig II-III.

Her må jeg henvise til Miljø og fødevareministerens besvarelse af MOF alm del, spørgsmål 136.

I svaret kan man finde en liste over statsfinansierede projekter i relation til hormonforstyrrende stoffer gennem de seneste 10 år. Og der er altså tale om mere end 20 projekter eller kampagner.

Og så er jeg altså bare nødt til at påpege, at Det Internationale Center for Forskning i Hormonforstyrrelser (EDMaRC) – ligesom alle mulige andre forskningsinstitutioner – har mulighed for at søge andre former for finansiering fx regionernes forskningspuljer eller hos private fonde.

[Konklusion]

For at konkludere på samrådsspørgsmålet vil jeg sige, at regeringens grønne realisme, som spørgeren henviser til, betyder, at miljøpolitiske mål skal opnås på den samfundsøkonomisk mest effektive måde.

Vi skal have mest for pengene.

Det hænger sådan set fint sammen med, at vi skærer lidt i det øremærkede beløb til Det Internationale Center for Forskning i Hormonforstyrrelser (EDMaRC).

Til gengæld har vi afsat penge på forskningsreserven bl.a. til forskning i sammenhænge mellem hormonforstyrrende stoffer og fertilitet, som udmøntes gennem almindelig opslag og i lige konkurrence med anden forskning.